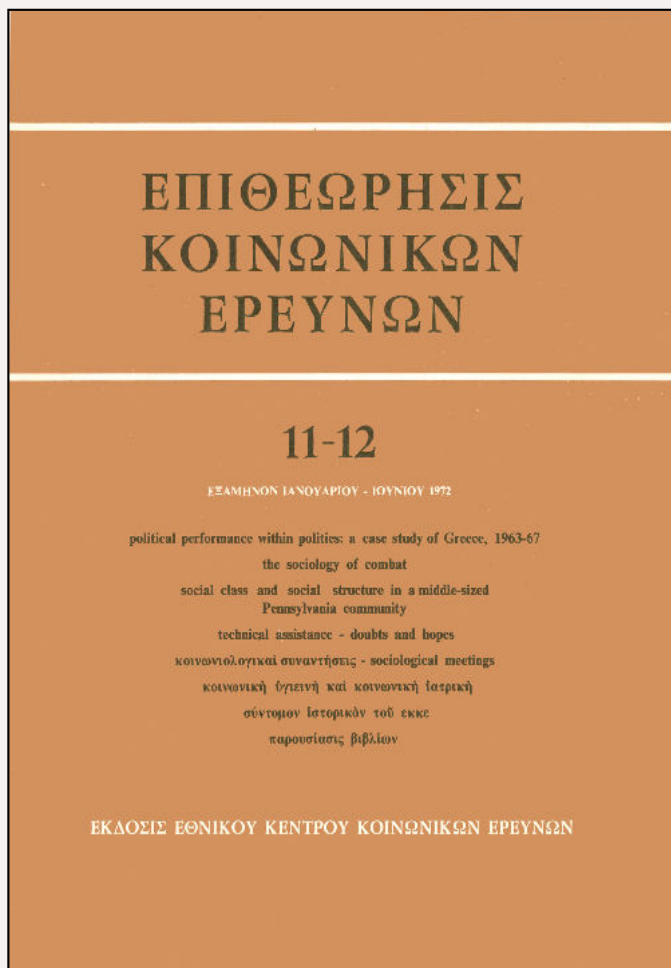

Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών

Τομ. 11, 1972

La recherche sociale appliquee et la productivite en Grece, 1961-1971

Dimitras Elie

<https://doi.org/10.12681/grsr.277>

Copyright © 1972 Elie Dimitras

To cite this article:

Dimitras, E. (1972). La recherche sociale appliquee et la productivite en Grece, 1961-1971. *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών*, 11(11-12), 46-47. doi:<https://doi.org/10.12681/grsr.277>

διεθνείς
κοινωνιολογικοί
συναντήσεις

réunions
sociologiques
internationales

international
sociological
meetings

Seminaire
sur la Recherche Sociale
appliquée à l'accroissement
de la Productivité dans les
Pays en voie de Develop-
pement

Centre de Productivité de
la Turquie, Ankara,
9-13 novembre 1971

LA RECHERCHE SOCIALE APPLIQUÉE ET LA PRODUCTIVITÉ EN GRÈCE, 1961-1971

par ELIE DIMITRAS

Cet exposé a été présenté au séminaire sur la Recherche en Sciences Sociales Appliquées dans les Pays en voie de Développement organisé du 9 au 13 nov. 1971 à Ankara par le MPM (Centre de Productivité de la Turquie). Les autres conférenciers ont été: Prof. Daniëls (Mise en oeuvre de la Recherche en Sciences Sociales Appliquées en Europe et dans les Pays en voie de développement), P. Ledig (L'expérience du RKW dans la recherche appliquée et syndicale), Z. Romàn (Evaluation et Mesure de la Productivité en Hongrie) et L. Six (L'Evaluation et le transfert des Résultats de la Recherche en Sciences Sociales Appliquées et la suite donnée dans les petites et moyennes entreprises).

I. Les sciences sociales modernes et les recherches sociales étaient presque inexistantes en Grèce avant 1961.

A l'initiative de l'UNESCO, le Centre des Sciences Sociales est créé en 1959 et organisé comme institution indépendante de droit public (3 postes de personnel et 20.000 \$ de budget seulement).

C'est en 1968 que ce Centre, intitulé désormais Centre National de Recherches Sociales (EKKE), change de statuts pour créer 57 postes de personnel titulaire et en plus la possibilité d'employer des collaborateurs contractuels sans limite.

L'enseignement de la sociologie et des autres sciences sociales modernes est encore très limité (quelques chaires dans les Universités et Grandes Ecoles).

Cependant nombre de Grecs ont étudié les sciences sociales modernes à l'étranger et y ont appris les méthodes de recherches sociales.

Actuellement ont procédé à la réforme des programmes universitaires. Il est à espérer à la création de départements de sciences sociales modernes dans certaines facultés ou grandes écoles.

II. La recherche sociale et son application sont développées surtout durant la deuxième moitié de la décennie 1961-1971.

1. Dans le fascicule de EKKE concernant *Activités 1970/1971* et le programme de 1972 on peut lire la liste de recherches fondamentales et appliquées en cours, achevées ou projetées par notre Centre. Ces recherches contribuent, soit directement soit indirectement, à la planification du développement et donc à l'accroissement de la productivité en Grèce.

A noter que le budget de EKKE monte à 200.000 \$ en 1971, en 330.000 \$ en 1972, contre 20.000 \$ en 1961.

2. Le Centre Hellénique de Productivité (ELKEPA) met l'accent sur la forma-

tion de dirigeants et des cadres moyens ou subalternes, l'emploi des méthodes plus productives au management, l'exécution plus efficace des tâches à tous les postes de travail. La méthode et le contenu de la formation tient compte des résultats des recherches sociales modernes, en particulier de recherches sur les relations humaines dans l'entreprise, les relations producteur-clients, etc. L'activité de ELKEPA est bien connue aux participants, mais il ne serait pas superflu d'en donner des détails.

3. L'Association des Industriels Grecs (ΣΕΒ) a obtenu la coopération du Centre EKKE pour de recherches en commun sur l'émigration et le retour des émigrants. Une de ces recherches a été présentée en 1965 au Séminaire International de l'OCDE sur les émigrants retournés (Athènes-Lagonisi 1965).

4. Les agences de publicité et les bureaux d'études privés sont centrés sur le marketing ou les projets d'investissements privés et elles font de recherches sociales qu'ils appliquent pour le compte de leurs clients.

5. En plus, le Centre de Planification et de Recherches Economiques KEPE (Institution de droit public) coopère avec EKKE et des sociologues indépendants pour établir le plan prospectif 1971-1985/2000 de la Grèce et pour le plan quinquennal 1973-1977.

6. Enfin, il faut mentionner l'Institut Technologique d'Athènes, émanant de la firme privée Doxiadis et l'Institut de Recherches Psychosociales ANTHROPOS, qui font de recherches fondamentales et appliquées contribuant à l'accroissement de la productivité.

7. Dans le domaine de l'agriculture, nombre d'agronomes du service de la vulgarisation ont été formés à l'étranger (USA en principe). Ils emploient les résultats des recherches sociales en les adaptant à la situation de la campagne grecque.

III. Certainement la recherche sociale est actuellement assez développée en Grèce; mais il reste encore beaucoup à faire pour assurer son application. Aussi, les centres ELKEPA, EKKE et KEPE commencent à mieux coordonner leurs activités afin de mieux développer la recherche sociale appliquée à l'accroissement de la productivité en Grèce.

NOTE: Un résumé de l'exposé de m. E. Dimitras et de la discussion qui l'a suivi est reproduit dans ces pages en langue turque. Il s'agit d'un extrait de la revue du MPM «VERIMLILIK DERGISI» — 1 Ocak 1972, Ankara.

Seminerin son tebliğini, Yunanistan Sosyal Bilimler Araştırmaları Milli Merkezi Genel Müdürü Elias Demetras «Yunanistan'da Uygulamalı Sosyal Bilimler Araştırmaları ve Prodüktivite» konusunda sunmuştur.

Demetras, modern manada sosyal bilimler ve uygulamalarının Yunanistan'da özellikle son on yılın ikinci yarısında önemli ölçüde geliştiğini belirterek, bu konuda çalışan kuruluşlar hakkında şu bilgileri vermiştir:

1 — (EKKE) Sosyal Bilimler Milli Merkezi.

1959 yılında UNESCO'nun teşebbüsü ile kurulan bu merkez 1968 yılında yeniden örgütlenmiştir. Merkezin yapmış olduğu araştırmalar, Yunanistan'ın kalkınma planlamasına ve dolayısıyla prodüktivite artışlarına katkıda bulunmaktadır.

2 — (ELKEPA) Yunan Prodüktivite Merkezi

Üst ve orta kademe sevk ve idarecileri ile nezaretçilerinin yetiştirilmesi ve bütün seviyelerde etkin tekniklerin kullanılmasını teminen, modern üretim teknikleri, öğretimi üzerinde durmakta eğitimin metodlarında ve kapsamında sosyal bilimler araştırmaları bulgularından (özellikle, teşebbüs içindeki beşeri ilişkiler, işçi ve işveren ilişkileri) geniş ölçüde yararlanmaktadır.

3 — Yunan Sanayiciler Birliği, EKKE ile işbirliği halinde harice giden ve hariceten dönen göçmenler konusunda araştırmalar yapmaktadır.

4 — Özel etüd büroları ve reklâm acentaları.

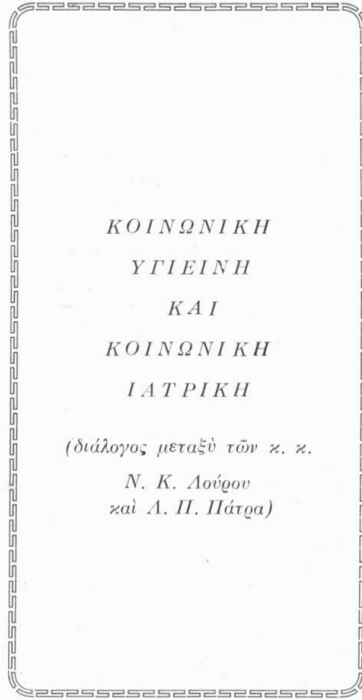
Pazarlama ve özel yatırım projeleri üzerinde müşteriler hesabına sosyal araştırmalar yapmaktadır.

5 — (KEPE) Ekonomik Planlama ve Araştırma Merkezi.

Bir kamu kuruluşu olan bu teşebbüs EKKE ve bağımsız sosyologlarla Yunanistan'ın 1971-1985/2000 devresi için uzun ve beş yıllık kısa vadeli kalkınma planları hazırlamaktadır.

6 — Yukarıdakilerin dışında ayrıca, (Doxiades) özel firması ile (Antropos) Psiko-Sosyal Araştırmalar Enstitüsünün bulunduğu, Atina Teknoloji Enstitüsü'de prodüktivitenin artırılmasına ilişkin uygulamalı temel araştırmalar yapmaktadır.

Demetras'ın tebliği üzerine sorulan sorular Yunan Prodüktivite Merkezi'nin Yunan ekonomisi ve kalkınması üzerine yaptığı etkiler yönünde olmuştur. Soruları cevaplandıran Demetras Yunan millî gelirlerindeki artışın iki nedenden ötürü ortaya çıktığını bu iki nedenden birinin 1925 de yapılan toprak reformu, ikincisinin de ilk öğretimin zorunlu tutulması olduğunu belirtmiştir. Bu iki radikal tedbir yanında kalkınma üzerine ekonomik kurumların da büyük etki yaptığını değinen konuşmacı, bu konuda Yunan Prodüktivite Merkezi'nin faaliyetlerinden söz etmiştir.

Ἀθήναι, 10 Ἀπριλίου 1971

Κύριε Γενικὸ Διευθυντά,

Ἐυχαριστῶ διὰ τὴν ἀποστολὴν τῆς Ἐπιθεωρήσεως Κοινωνικῶν Ἐρευνῶν, Ἀπριλίου - Σεπτεμβρίου 1970.

Ἐπιτρέψατέ μου νὰ παρατηρήσω ὅτι τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὴν σελίδα 169, παρ. 3, δὲν ἐστάθει, ὅτι δηλαδὴ «δὲν ὑφίστατο ἐν Ἑλλάδι κοινωνικὴ ἱατρικὴ πρὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ Ὑπουργείου Ὑγίεινης».

Ἡ Ἑλλὰς εἶναι ὑπερήφανη ὅτι μὲ διάταγμα τῆς Κυβερνήσεως τοῦ Βασιλέως Ὁθωνος (Ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως, ἀρ. 7, 20 Φεβρουαρίου 1834) πρώτη μεταξύ τῶν Ἐυρωπαϊκῶν Κρατῶν ἰδρύσασκε τὸ Ἱατροσυνέδριον, παρὰ τῶ Ὑπουργείῳ τῶν Ἐσωτερικῶν, μὲ ἀντιπροσώπους εἰς ὅλους τοὺς νομοὺς πρὸ ὀνομάσθησαν νομίματοι καὶ ἐφρόντιζον διὰ τὴν ὑγίειαν τοῦ λαοῦ. Ἀπαιτοῦνται κρατικαὶ ἐξετάσεις διὰ τὴν ἐξάσκησην τοῦ ἱατρικοῦ ἐπαγγέλματος πρὶν ἰδοῦθαι ἀκόμη τὸ Ὁθωνικὸν Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν τὸ 1837 καὶ ἰδρῶει Σχολὴν Μαῖων τὸ αὐτὸ ἔτος.

Μὲ συγχωρεῖτε διὰ τὴν παροχήν μου, ἀλλὰ εἶμαι πολὺ ἐνδιασθὴς ὁσάκις πρόκειται διὰ τὴν Ἱστορίαν τῆς Πατρίδος μας.

Με πολλὴν τιμὴν,
Διέξοσας,

Ν. Κ. Λούρος

Ἀγαπητὲ φίλε,

1. Ἐυχαριστῶ διὰ τὴν καλωσύνην νὰ ζητήσης ἀπὸ ἐμὲ νὰ ἀπαντήσω εἰς τὴν 10-4-1971 ἐπιστολὴν τοῦ καθηγητοῦ κυρίου Ν. Κ. Λούρου, ἀκαδημαϊκοῦ. Ἐυχαρίστως ἀπαντῶ ἐνυπογράφως, ἀφοῦ ἐκφράσω τὴν ἐκτίμησίν μου διὰ μίαν ἀκόμη φοράν εἰς τὸν κύριον Λούρον, μὲ τὸν ὅποιον μὲ συνδέει μακρὰ καὶ πολὺμοχθος συνεργασία. Ἐκφράζω δὲ τὴν ἐκτίμησίν μου καὶ διὰ τὸ ὅτι ἀποφεύγει νὰ μὲ κατονομάσῃ, μολοντὶ ἢ φράσας τὴν ὅποιαν κατηγορεῖ δι' ἑλλειψιν εἰσθαθείας, ὅτι δηλαδὴ «δὲν ὑφίστατο ἐν Ἑλλάδι κοινωνικὴ ἱατρικὴ πρὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ Ὑπουργείου Ὑγίεινης» εἶναι ἰδική μου, περιέχεται δὲ εἰς τὴν μελέτην μου «Ἡ κοινωνικὴ ἱατρικὴ ἐν Ἑλλάδι», ἢ ὅποια ἐδημοσιεύθη ἀρχικῶς εἰς τὸ Ἱταλικὸν περιοδικὸν MINERVA MEDICA, ἐκείθεν δὲ, κατὰ μετάφρασιν, ἐδημοσιεύθη εἰς τὴν Ἐπιθεώρησιν Κοινωνικῶν Ἐρευνῶν, τεῦχος 4-5, 1970, σελίς 167 ἐπόμ.

2. Ὁ κ. Λούρος προφανῶς λαμβάνει ἐκ παρεξηγήσεως ὡς συνονύμους τοὺς ὄρους «κοινωνικὴ ὕγεινή» καὶ «κοινωνικὴ ἱατρική». Εἰς τὴν μελέτην μου χρησιμοποιοῦ τὸν ὄρον «κοινωνικὴ ἱατρική», διὰ τὴν ὅποιαν ὑποστηρίζω, ὅτι δὲν ὑπῆρξεν ἀσκήσις τῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα πρὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ Ὑπουργείου ὕγεινης. Τὸ περιεχόμενον τοῦ ὄρου «κοινωνικὴ ἱατρική» ἀποσαφηνίζω ὑπὸ τὰς τρεῖς τοῦλάχιστον παραλλαγὰς τῆς ἐννοίας ταύτης, ὡς «ἱατρικὴν ὁμάδον» ἰδίως, καὶ ὡς «σύστημα ὁργανωμένης προσφορᾶς ἱατρικῶν φροντίδων πρὸς τὰ μέλη τῆς κοινωνικῆς ὁμάδος».

Ὁ κ. Λούρος, ὑπολαμβάνων τὴν «κοινωνικὴν ὕγεινήν» ὡς «κοινωνικὴν ἱατρικήν», προσφραγῶς φαίνεται νὰ ἀγνοῖ τὰς ἄλλας ἐννοίας τῆς κοινωνικῆς ἱατρικῆς, εἰς τὰς ὁποίας ἐγὼ ἀναφέρομαι. Ἀληθῶς καὶ μετὰ τὴν ἰδρύσασιν τοῦ ὑπουργείου ὕγεινης ἡ κοινωνικὴ ἱατρικὴ εὐρίσκειται ὑπὸ βλαμφοφωσίν.

Ἐὰν θέλη—μὲ τὴν ἀδιακόπτον φιλομάθειαν καὶ τὴν φρεσκάδα τοῦ νοῦ ποῦ τὸν χαρακτηρίζει—ἀς ἐλέγξῃ τὰς ἐγκυκλοπαιδείας μας διὰ νὰ διαπιστώσῃ, ὅτι εἰς τὰς περιέχεται λήμμα «κοινωνικὴ ὕγεινή», ἀλλ' ὄχι τὸ λήμμα «κοινωνικὴ ἱατρική», τὸ ὅποιον εἶναι ὁμοῦς σύγχρονον καὶ ὡς ὄρος καὶ ὡς γεγονός.

3. Κατὰ τοὺς III' καὶ IV' αἰῶνας ἡ παρεμβασίς τοῦ Κράτους εἰς τὰ θέματα τῆς ὑγείας περιορίζετο εἰς τὴν ἀσκήσιν (ὑγειονομικῆς ἀστυνομίας), διότι δὲν ἐδέχοντο τότε ὅτι ἦτο δυνατόν τὸ κράτος νὰ παρεμβαίη εἰς τὰς σχέσεις ἱατροῦ καὶ ἐχοντος ἀνάγκην ἱατρικῶν φροντίδων. Τὸ «Ἱατροσυνέδριον» τὸ ὅποιον ἰδοῦθαι εἰς τὰ 1834, ἀπὸ τοῦς Βασιλέως, ὅταν ἀκόμη ὁ Ὁθων ἦτο ἀνήλικος καὶ ἡ Μοναρχία ἦτο ἐγκατεστημένη εἰς τὸ Ναύπλιον, εἶχεν ὡς ἀρμοδιότητα ἀσκήσιν ὑγειονομικῆς ἀστυνομίας, δηλαδὴ: α) Νὰ παρέχῃ ἄδειαν ἀσκήσεως ἐπαγγέλματος εἰς ἱατροὺς, χειρουργοὺς, ὀδοντίατρος, φαρμακοποῦς καὶ μαίας, κατὰ κανόνα μὴ ἀποφοίτους πανεπιστημιακῆς σχολῆς. Βάσει τῆς διατάξεως ταύτης εἶχε λάβει ἄδειαν ἀσκήσε-

ως επαγγέλματος, καταστάς βραδύτερον και πρόεδρος του οδοντιατρικού συλλόγου μεγάλης επαρχιακής πόλεως, απόφοιτος κάποιας τάξεως ελληνικού σχολείου και παλαιός κορυφός, ο οποίος ως μαθητήν δημοτικού μου εθεοράτεισε τὸ δόντι, παρήγγειλε δὲ εἰς τὴν βοήθειάν του τὸ τοῦ δόση τὸ μπουκαλάκι μὲ τὸν «τοῦροκο». «Τοῦροκος» εἰς τὴν περίπτωσιν ἦτο ἡ εὐγενόλη. Ἐνθυμούμαι τὴν λέξιν διότι μὲ εἶχον ἐντυπωσιάσει ἡ ορολογία καὶ διότι ἐνθυμούμαι τὴν ἰδιότυπον γεῦσιν τοῦ γραφφαλελαίου. β) «Νὰ δίδῃ ἱατρικὴν γνώμην ἐπὶ ἱατροδικαστικῶν ζητημάτων». Καὶ γ) «νὰ συσκέπτεται ἐν συλλόγῳ περὶ ἐμβριθῶν ἱατρικῶν ζητημάτων περὶ τῶν ὁποίων ἤθελε κρίνει εὐλογον νὰ ζητήσῃ τὴν γνώμην του ἢ περὶ τῶν ἐσωτερικῶν γραμματείων». Ὅταν εἶχον τὴν τιμὴν νὰ προσδρέσω διὰ πρώτην φορὰν τοῦ Ἀνωτάτου Ὑγειονομικοῦ Συμβουλίου, διαδόχου τοῦ Ἱατροσυνεδρίου, εἰδήλωσα ὅτι ἡ τιμὴ εἶναι μεγάλη, διότι προστάται τοῦ ἀρχαιότερου συλλογικοῦ συμβουλευτικοῦ ὄργανου τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν χώραν. Ἐὰν ἐνθυμούμαι καλῶς ὁ κ. Λούφος ἦτο παρὼν εἰς τὴν συνεδρίασιν. Ἄς μοῦ συγχορευθῇ εἰς τὴν ἀρχίσει νὰ λησμονῶ.

4. Ὁ σεβαστός μου κ. ἀκαδημαϊκὸς ὑποστηρίζει, ὅτι ἡ Ἑλλὰς εἶναι ὑπερήφανη, διότι «μὲ διάταγμα τῆς Κυβερνήσεως τοῦ βασιλέως Ὁθωνος» (τὴν ὁποίαν «Κυβερνήσιν ἀπετέλει οὐσιαστικῶς τὸ Συμβούλιον τῆς Ἀντιβασιλείας», κατὰ φράσιν τοῦ Ν. Δραγούμη, καὶ τῆς ὁποίας μέλη ἦσαν τρεῖς βαναροί, μὲ δύο ἀκόμη βαναροὺς ὡς πάρεδρα μέλη), πρώτη μετὰ τῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν ἰδρύσῃ τὸ Ἱατροσυνέδριον. Θὰ μοῦ ἐπιτροπήν νὰ τὸν βάλω εἰς πειρασμόν. Τὴν ἰδρύσιν Ἱατροσυνεδρίου εἶχε προτείνει ἓνα εὐρὸ καὶ πολὺπληρον πνεῦμα—ὅπως εἶναι καὶ ὁ κ. ἀκαδημαϊκός—καὶ κοσμοπολιτικὸν ταντοχρόνως—ὅπως ὁ κ. Λούφος—ὁ μέγας γερμανὸς φιλόσοφος Gottfried Wilhelm von Leibniz, ἐν ἔτει σωτηρίῳ 1680, διὰ μνημονίον, τὸ ὁποῖον εἶχεν ὑποβάλλει εἰς τὸν αὐτοκράτορα. Ὁ πειρασμὸς εἶναι ἡ ἀμφισβήτησις τῆς ἐπινοήσεως τοῦ Ἱατροσυνεδρίου καὶ τῆς διὰ πρώτην φορὰν ἰδρύσεως Ἱατροσυνεδρίου ἀπὸ τοῦ βαναροῦς ἐν Ἑλλάδι. Ἐγὼ σχηματῶ τὴν ἐντύπωσιν, ὅτι εἰς τὰ γερμανικὰ κράτη εἶχον ἰδρῆθῃ πρὸ τοῦ 1834 Ἱατροσυνέδρια.

Θὰ μὲ διηκόλωνεν ἰδιαίτερος εἶναι ἡλεγε τοῦ σημείου τοῦτο ὡς παλαιὸς καθηγητῆς γερμανικοῦ πανεπιστημίου.

Διὰ τὸ κείμενον τοῦ Leibniz εἰς: G.W. Leibniz, «Sämtliche Schriften», Dritter Band, 1680-1683, Leipzig, K.F. Koehler Verlag, 1938, σελὶς 405. Δι' ἐγγυτέραν παραπομπήν, τὸ ἔργον τῶν Howard E. Freeman, κλπ., «Handbook of Medical Sociology», τὸ ὁποῖον ἀναφέρει εἰς τὴν σελίδα 167 τῆς μελέτης.

Μὲ μεγάλην τιμὴν
δικῶς σου

Λουκάς Π. Πάτρας

περὶ τὸ ἱστορικὸν τοῦ ΕΚΚΕ

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΑΝΤΕΙΟΥ ΑΝΩΤ. ΣΧΟΛΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΙΝ ΤΟΥ ΕΚΚΕ

Ἐλάβομεν τὴν κατωτέρω ἐπιστολὴν τοῦ κ. Κώστα Παπαπάνου, τέως Διευθυντοῦ Ἀνωτάτης Ἐκπαιδεύσεως τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας. Ὁ ἀξιότιμος ἐπιστολογράφος, ἀπὸ τῆς ὡς ἄνω θέσεώς του εἶχε πολὺ συμβάλει εἰς τὴν ἰδρύσιν τοῦ Κέντρου Κοινωνικῶν Ἐπιστημῶν (νῦν ΕΚΚΕ), ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας. Δικαιούται, λοιπόν, ἱκανοποιήσεως τὸ αἶτημα τοῦ κ. Κ. Παπαπάνου νὰ δημοσιεύσωμεν τὴν ἱστορίαν τοῦ ΕΚΚΕ. Τοῦτο πράττομεν, ἀναδημοσιεύοντες πρὸς τὸ παρὼν ἐν σὺντομον ἱστορικόν, τὸ ὁποῖον εἶχε περιληφθῆ εἰς τὸ περιορισμένης κυκλοφορίας πρόγραμμα δραστηριότητος τοῦ ΕΚΚΕ τοῦ παρελθόντος ἔτους 1971.

Ὡς πρὸς τὴν παρατήρησιν τοῦ κ. Κ. Παπαπάνου ὅτι μία κάποια ἀντίθεσις... ὑπάρχει μετὰ τῶν ὄσων γράφω εἰς τὸ πρότον τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ καὶ εἰς τὸν πρόλογον τοῦ βιβλίου μου σχετικῶς μὲ τὴν ἰδρύσιν τοῦ ΕΚΚΕ, ἔχω νὰ παρατηρήσω τὰ ἑξῆς: Τὸ Κέντρον ἰδρῆθῃ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας μὲ συμπαραστάσιν τῆς ΟΥΝΕΣΚΟ. Ἀλλά, ἐν ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς, τὴν ὁποίαν μνημονεύει ὁ κ. Κ. Παπαπάνου, ὁ τότε Πρύτανης τῆς ΠΑΣΠΕ καὶ τώρα Ἀκαδημαϊκὸς κ. Μ. Στασινόπουλος, ἐμερίμνησε διὰ τὴν κατόπιν ἐγκρίσεως τῆς Σχολῆς ἐγκατάστασιν εἰς Γραφεῖον τῆς ΠΑΣΠΕ τοῦ ἀποσταλέντος κατὰ τὸ 1967 ὑπὸ τῆς ΟΥΝΕΣΚΟ γάλλου ἐμπειρογνώμονος, Καθηγητοῦ τῆς Κοινωνιολογίας κ. Henri Mendras καὶ τῆς γραμματέως-μεταφραστρίας, τὴν ὁποίαν διέθεσεν εἰς αὐτὸν ἡ Ὑπηρεσία Τεχνικῆς Βοηθείας τοῦ τότε Ὑπουργείου Συντονισμοῦ. Ὁ κ. Μ. Στασινόπουλος παρεχώρησεν ἐπίσης εἰς τὸν κ. Η. Mendras ὄρας διδασκαλίας τῆς Κοινωνιολογίας εἰς τὴν ΠΑΣΠΕ καὶ ἐνέκρινε τὴν διεξαγωγὴν ὑπὸ τούτου ἐρεῦνης κοινῆς γνώμης μετὰ τῶν φοιτητῶν τῆς ὡς ἄνω Σχολῆς.

Ἐκ τοῦ γραφείου τούτου, μετατραπέντος εἰς ἄτυπον κοινωνιολογικὸν σπουδαστήριον, ὁ κ. Η. Mendras ὄργάνωσε μαθήματα καὶ εἰς ἄλλα Ἀνάτατα Ἐκπαιδευτικά Ἰδρύματα, ἐπίσης δὲ σεμινάρια καὶ ἐρεῦνας μὲ συνεργασίαν ἐθελοντῶν φοιτητῶν καὶ νέων ἐπιστημόνων ἐνδιαφερομένων διὰ τὰς κοινωνιολογικὰς ἐπιστήμας καὶ ἐρεῦνας καὶ ἐχόντων ὡς ἐπίκεντρον τὴν ΠΑΣΠΕ. Ὑπ' αὐτὴν τὴν ἐννοίαν ἔγραψα εἰς τὸ βιβλίον μου ὅτι ἡ συμβολὴ τῆς ΠΑΣΠΕ εἰς τὴν ἰδρύσιν τοῦ ΕΚΚΕ ὑπῆρξεν «ἕμμεσος ἀλλὰ οὐσιαστικὴ», δηλαδὴ ἀνεπίσημος ἀλλὰ ἀποραστικῆ. Πράγματι, πρῶτοι συνεργάται τοῦ ΕΚΚΕ ὑπῆρξαν νέοι ἐπιστήμονες, ὡς καὶ φοιτηταὶ καὶ φοιτήτριαι, τοὺς ὁποίους εἶχε συγκεντρώσει εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς ΠΑΣΠΕ ὁ προαναφερθεὶς γάλλος κοινωνιολόγος, ὁ ὁποῖος ἀνεχώρησεν ἐξ Ἑλλάδος τὸ φθινόπωρον τοῦ 1958.

ΗΛΙΑΣ ΔΗΜΗΤΡΑΣ